

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, jednal dne 23. září 2022 v neveřejném zasedání o **odvolání Okresního státního zástupce v Olomouci** proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 19. 1. 2022, č. j. 9 T 74/2021–720, a rozhodl

takto:

Z podnětu odvolání Okresního státního zástupce v Olomouci **se** podle § 258 odst. 1, písm. b), d) trestního řádu napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 trestního řádu **se** věc **vrací** soudu I. stupně, neboť je nutno učinit ve věci rozhodnutí nové.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným napadeným rozsudkem rozhodl Okresní soud v Olomouci tak, že se podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu obžalovaný Mike O. zprošťuje obžaloby Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 9. 6. 2021, č. j. 3 ZT 100/2020-51, kterou bylo obžalovanému kladeno za vinu spáchání přečinu pomluvy podle ustanovení § 184 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit jednáním tak, jak je blíže popsáno ve skutkové větě zprošťujícího výroku. Tímto způsobem v předmětné trestní věci nalézací soud rozhodl proto, neboť dospěl k závěru, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. V podrobnostech, pokud se týká důvodů tohoto rozhodnutí, je pak možno odkázat na obsah odůvodnění napadeného rozsudku tak, jak bylo vyhotoveno soudem I. stupně.
2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě Okresní státní zástupce v Olomouci odvolání, a to v neprospěch obžalovaného, které zdůvodnil tím, že v napadeném rozsudku nalézací soud vyjádřil své přesvědčení, že v konkrétním případě obviněného Mika P., rozeného O. a poškozeného Mgr. Karla J., je na místě postupovat s přihlédnutím k zásadě subsidiarity trestní represe (viz. odst. 14 a 15 odůvodnění rozsudku), která nemůže nahrazovat ochranu práv jednotlivce v soukromém právu, kdy jednotlivec (poškozený) musí aktivně střežit svá práva, a že trestní odpovědnost připadá v úvahu u silně zraňujících zásahů, a že (v odst. 16) vzhledem k osobě poškozeného nezjistil způsobilost (v jednání obviněného) ke vzniku značné újmy, jak požaduje skutková podstata trestného činu pomluvy dle § 184 trestního zákoníku. S těmito dvěma závěry soudu se odvolatel neztotožnil. Předně má za to, že všechny judikáty, na které je odkazováno odůvodněním rozsudku, jsou nepřiléhavé z části či úplně. To si odvolatel dovolí naznačit v následujících čtyřech odstavcích. Dvakrát (v polovině odstavce 14. a i v posledním řádku odstavce 15. odůvodnění rozsudku) je názor soudu vysvětlován za použití judikátu sp. zn. 3 Tdo 288/2021. Tento se však zabýval odlišným případem, kdy poškozený byl nařčen z utýrání psa, zatímco v této věci je nařčen, že jako StBák (fakticky zrádce národa), je u krajského úřadu úředníkem, který rozhoduje o osudech občanů.

Stejně tak má odvolatel za to, že i další judikát, a to náleze Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 474/19, na který soud odkazuje (v posledním řádku odstavce 15.) se zabýval odlišným skutkem, když v jeho odůvodnění (odst. 36) Ústavní soud uvádí: „Stěžovatelčino hodnocení pak sice obsahovalo nepravdivé informace, které byly způsobilé poškodit dotčeného advokáta v jeho pracovním působení; jednalo se ovšem stále o informace vztahující se k její spolupráci s poškozeným advokátem, a tedy náležející do profesní oblasti, respektive podnikatelského prostředí. Naopak stěžovatelka neuvedla žádné výrazně dehonestující nebo zraňující osobní či intimní informace.“ Potřetí se soud opřel (v druhé polovině odstavce 14. odůvodnění rozsudku) o náleze I. ÚS 2548/14, i zde se však skutkový základ liší, když bylo posuzováno jednání (viz. odstavce 3 tohoto nálezu): Stěžovatel ve své ústavní stížnosti uvádí, že dne 11. prosince 2012 v rámci zasedání Zastupitelstva města Rožnov pod Radhoštěm bylo členem zastupitelstva panem Ivo J. veřejně na adresu stěžovatele uvedeno: „Já bych měl, pane R., k vám dotaz, určitě bych chtěl, ať se to dá do zápisu, váš jeden kamarád mi sdělil, pro mě je to hodně důležité, to, co mi sdělil, že jste taky vždycky nadával na nějakou mafii, že jste byl přímo na setkání křtu desky pana P., kde zastřelili pana K., jestli je to pravda, jestli byste mi to mohl říct.“ Stěžovatel byl v době, kdy měl být tento výrok pronesen, členem finančního výboru Zastupitelstva města Rožnov pod Radhoštěm. Zároveň však nebyl členem tohoto zastupitelstva a následně podal rezignaci i na funkci člena finančního výboru.“ V tomto případě stížnost na Ústavní soud mířila kvůli odložení věci policejním orgánem. Dle názoru odvolatele ani poslední použitý judikát, a to náleze II. ÚS 3080/16 (uváděný soudem v druhé polovině odstavce 14. odůvodnění rozsudku) není přílehlavý, neboť se zabýval úplně odlišným skutkem, když se v jeho odstavci 1. odůvodnění píše: „...napadeným rozsudkem shledal stěžovatele vinným ze spáchání přečinu neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru podle § 208 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Za jeho squatterské jednání spočívající v protiprávním užívání usedlosti Cibulka mu uložil trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců.“ Odvolatel je přesvědčen, že právě osoba samotného obviněného ve spojení se způsobem provedení vytýkaného jednání prakticky vylučuje uplatnění zásady subsidiarity trestní represe. To proto, že bez proběhlého trestního řízení by v jiném (např. civilním) řízení nebylo možno pro poškozeného se vůbec domoci zadostiučinění. Takový závěr lze opřít o vysvětlení osob (zejména: obv. Mike P., roz. O., případně Petra K a dalších /Davida H., Jiřího P./) poskytnutých v přípravném řízení (nelze o ně samozřejmě opřít výrok o vině), když bylo pro policejní orgán obtížné, aby tato vysvětlení zajistil a přesvědčil se, že za vytýkaným jednáním se skrývá právě obviněný (byť vůči poškozenému v okamžiku trestné činnosti své jméno uváděl). Z vysvětlení obviněného (tehdy jako podezřelého) jednoznačně vyplývá nepřátelský vztah k poškozenému a nelze tak očekávat, že by v jiném než trestním řízení obviněný se důkazně podílel na zjištění skutkového stavu, tedy, že by napomohl zjištění příslušného orgánu či soudu v civilním řízení, že to byl on, kdo jednal škodlivě proti poškozenému. Nebylo by v silách poškozeného samotného soustředit dost důkazů, aby v jiném řízení mohl úspěšně tvrdit, že to byl právě obviněný Mike P., roz. O., který proti němu útočil.

3. To, že jde o případ společensky škodlivý, je zjevné i z pohnutky obviněného, který chtěl škodit poškozenému nepravdivým nařčením jen proto, že poškozený zastupoval stát v řízení před soudem proti firmě spojené s obviněným. Jinými slovy, obviněný se mstil poškozenému za to, že poškozený vykonával své zaměstnání. Takový přístup je pro obviněného typický: vyplývá např. z rozsudku Okresního soudu Kladno, žurnalizovaného ve spise až po podání obžaloby, či z jeho postojů vůči Městské policii v Praze a podobně, když videa zesměšňující policii sdílel na internetu. Zjevně škodlivý je pak i samotný způsob, který obviněný zvolil. Důkazem o tom je i původní závěr soudu (před hlavním líčením), který našel své vyjádření v trestním příkaze odsuzujícím obviněného. Jak vyplynulo z dokazování, obviněný se snažil opakovaně, s přípravou (návštěva archivu bezpečnostních složek, žádost na zaměstnavatele poškozeného o informace o poškozeném), promyšleně a veřejně (nejprve jen v zaměstnání) zstudit poškozeného. Samo označení „estébák“

je obecně přinejmenším chápáno jako označení člověka proradného, bez cti, úplatného, úmyslného škůdce vlastního národa, „práskače“ atd.

4. Jestliže soud po výslechu poškozeného zjistil, že pro samotného poškozeného nebylo vytýkané jednání škodlivé tak, jak se zřejmě původně jevílo (po prostudování trestního spisu předloženého s obžalobou), pak ovšem tento poznatek, dle názoru odvolatele, měl vyústit v mírnější trest. Upustit od potrestání ve smyslu § 46 trestního zákoníku nebylo možno, neboť obviněný žádnou lítost ani snahu o nápravu neprojevoval. Mírnější trest, ovšem nikoliv zproštění obžaloby, by v případě obviněného mohl být namíste, neboť objektivně byl sdělen údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání atd. Že toto škodlivé jednání obviněného zřejmě nezpůsobilo poškozenému újmu, kterou obviněný očekával a kterou chtěl způsobit poškozenému, neznamená, že by nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu pomluvy dle § 184 trestního zákoníku. Mohlo by se snad, dle teorie trestního práva, jednat o pokus trestného činu na nezpůsobilém předmětu útoku. To ovšem za předpokladu, že by skutková podstata vyžadovala jako jeden ze znaků následek jednání obviněného. To však skutková podstata § 184 trestního zákoníku nevyžaduje, a tak dle názoru odvolatele není menší míra zasažení (škodlivosti) vůči konkrétnímu poškozenému pro naplnění všech zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu podstatná, zejména proto, že sám obviněný žádnou menší míru zasažení osoby poškozeného neočekával. Při provedeném dokazování nebylo zjištěno, že by se poškozený choval při výkonu svého povolání, tedy při vystupování před správním soudem proti firmě spojené s obviněným, nevhodným způsobem (navíc by to bylo regulováno ihned při jednání předsedou senátu), takže zde není důvod se domnívat, že obviněný (který navíc poškozeného až do hlavního líčení osobně ani neviděl) byl vyprovokován či jinak popouzen poškozeným. Takové zjištění by snad mohlo mít vliv na výrok o vině, avšak tak tomu v této věci nebylo. S ohledem na výše uvedené, kdy po vydání trestního příkazu nebyly zjištěny důkazy, pro které by nebylo možno shledat naplnění všech zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu pomluvy dle § 184 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, pak státní zástupce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek dle ustanovení § 258 odst. 1, písm. b), písm. d) trestního řádu zrušil a ve smyslu § 259 odst. 1 trestního řádu, s přihlédnutím k ustanovení § 259 odst. 5 písm. a) trestního řádu, věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.
5. Krajský soud podle ust. § 254 trestního řádu na základě podaného odvolání přezkoumal zákonitost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které vyhlášení napadeného rozsudku předcházelo a na základě tohoto postupu dospěl k závěru, že odvolání Okresního státního zástupce v Olomouci je třeba vyhodnotit jako důvodné.
6. Poté, co se odvolací soud seznámil s obsahem předloženého spisového materiálu, vyslovenými výroky a odůvodněním napadeného rozsudku, jakož i s námitkami okresního státního zástupce, které vyplývají z podaného odvolání, považuje za nutné konstatovat, že nalézací soud v předmětné trestní věci provedl ucelené důkazní řízení, na jehož podkladě bylo možno učinit jak objektivní skutkové, tak i právní závěry. Z odůvodnění napadeného rozsudku, které je možno označit za velmi podrobné a věcné, je zřejmé, že nalézací soud důkaznímu řízení věnoval náležitou pozornost, kdy lze konstatovat, že formulované skutkové věty nacházejí v provedeném dokazování náležitý podklad. I sám nalézací soud v odůvodnění svého rozhodnutí v této souvislosti konstatuje, že v posuzovaném případě lze učinit spolehlivý závěr o tom, že skutek popsany ve výroku se stal. Rovněž tak nalézací soud konstatuje, že není pochyb ani o tom, že sdělovaná informace byla nepravdivá.
7. Zcela správně pak nalézací soud cituje ustanovení § 184 odst. 1 trestního zákoníku, ze kterého vyplývá, že předmětného přečinu se dopustí pachatel, který o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit

jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu. Za prokázané pak z hlediska naplnění zákonných znaků předmětné skutkové podstaty pak nalézací soud považuje to, že ke sdělení nepravdivého údaje ze strany obžalovaného skutečně došlo, avšak oproti tomu na druhé straně postrádá naplnění dalších znaků, a to, že taková zpráva je způsobilá značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů. Zde dochází nalézací soud k závěru, že žádná zásadní újma poškozenému v důsledku jednání obžalovaného nevznikla, tudíž že sdělená informace o poškozeném nenaplnila atribut způsobilosti ohrozit poškozeného ve značné míře, viz. úvahy nalézacího soudu prezentované v odůvodnění napadeného rozsudku pod body 10. – 16. S těmito závěry nalézacího soudu se již odvolací soud neztotožňuje, kdy naopak argumentaci okresního státního zástupce vznesenou v tomto směru v posledních dvou odstavcích podaného opravného prostředku považuje za zcela správnou. Zde se odvolatel zabývá především závažností označení poškozené osoby jako „estébáka“ s tím, že v daném případě takto sdělený údaj byl objektivně způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání atd. Skutečnost, že škodlivé jednání obviněného zřejmě nezpůsobilo poškozenému újmu, kterou obviněný očekával a kterou chtěl působit na poškozeného ještě neznamená, že by nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu pomluvy dle ust. § 184 trestního zákoníku.

8. Ze strany odvolacího soudu je nutno v této souvislosti uvést, že ustanovení § 184 poskytuje ochranu cti a dobré pověsti člověka před pomluvou, která může vážným způsobem narušit jeho rodinný a společenský život. Každý má pak právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Nepravdivý údaj pak musí být způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost pomlouvaného u spoluobčanů, což je však třeba hodnotit podle okolností konkrétního posuzovaného případu, zejména s přihlédnutím k postavení dotčené osoby, jejím charakterovým a mravním vlastnostem, dále k povaze sdělovaného údaje, okolnostem sdělení, rozšíření takové informace apod. Zákon příkladně uvádí případy možného ohrožení vážnosti, a to poškození v zaměstnání, narušení rodinných vztahů, jinou vážnou újmu. Za podstatné je pak nutno označit to, že k ohrožení vážnosti u spoluobčanů nemusí dojít, stačí, že nepravdivý údaj je k tomu způsobilý, i když v konkrétním případě nic takového nehrozí. Jelikož se v daném případě jedná o ohrožovací delikt, pak ke vzniku trestní odpovědnosti se nevyžaduje vznik následku, avšak nepravdivě uvedený údaj musí být např. způsobilý poškodit poškozeného. Pokud pak v této souvislosti absenci naplnění tohoto zákonného znaku přechází pomluvy dle ust. § 184 odst. 1 trestního zákoníku nalézací soud shledává právě s ohledem na to, že žádná zásadní újma poškozenému v daném případě nevznikla, když poškozený sám žádné následky nepocíťoval a předmětná informace nebyla způsobilá ovlivnit poškozeného v jeho profesní sféře, pak s tímto závěrem se odvolací soud neztotožňuje, neboť jak správně v podaném odvolání konstatoval okresní státní zástupce, v daném případě byl objektivně sdělen údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit poškozeného u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání. V této souvislosti je nutno si uvědomit, že v daném případě byl poškozený Mgr. Karel J., pracující jako právník Odboru dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Olomouckého kraje, nepravdivě označen za agenta státní bezpečnosti, tzv. estébáka, s evidentním cílem poškozeného před jeho spolupracovníky, ale i před širší veřejností, takto diskreditovat. Již takovéto označení jakékoliv osoby, tím spíše zastávající významnou funkci v aparátu státní zprávy, je pak dle názoru odvolacího soudu již samo o sobě nutno vyhodnotit jako velmi hanlivé a závažné, a to s ohledem na předmět činnosti a způsoby činnosti této bývalé státní složky. Objektivně byl tedy zcela nepochybně takto sdělen údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů, případně jej poškodit v zaměstnání. Toto ostatně bylo zřejmě cílem daného protiprávního jednání. Nelze se pak také zcela ztotožnit s konstatacím nalézacího soudu, že snad toto jednání mělo být samotnému poškozenému lhostejné a že mu žádná zásadní újma nevznikla. Jelikož se jedná o ohrožovací delikt, jak již bylo konstатовáno, pak z okolností projednávaného případu je dle názoru odvolacího soudu zřejmé, že takováto informace skutečně byla z obecného hlediska způsobilá

značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů. Takovouto způsobilost sdělované nepravdivé informace si zřejmě uvědomoval i sám poškozený, jak se podává z jeho výpovědi, kdy uvedl, že rodinným příslušníkům sdělil, že pokud by se někde objevila informace, že byl příslušníkem STB, tak to není pravda. Sdělil jim to proto, neboť nevěděl, jak by na uvedenou informaci reagovaly třeba jeho děti. Již z této vyjádřené obavy je pak zřejmé, že sdělená nepravdivá informace byla skutečně způsobilá značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů, případně příslušníků jeho rodiny. Na tomto místě odvolací soud znovu opakuje, že k ohrožení vážnosti u spoluobčanů fakticky nemusí dojít, stačí, že nepravdivý údaj je k tomu způsobilý, i když v konkrétním případě nic takového nehrozí.

9. S ohledem na shora provedený rozbor tedy odvolací soud zastává názor, že v daném případě byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty žalovaného přečinu, tudíž, závěr nalézacího soudu o nutnosti vyhlásit ve věci zprošťující rozsudek, není správný. Proto bylo ve věci z podnětu podaného odvolání Okresního státního zástupce v Olomouci rozhodnuto způsobem vyplývajícím z výrokové části tohoto usnesení.
10. Zcela na závěr je třeba uvést, že jestliže nalézací soud ve věci vyhlásil zprošťující výrok, pak znění tohoto výroku musí být z hlediska popisu skutku, jakož i předpokládané volby právní kvalifikace vyplývající z podaného žalobního návrhu, zcela shodný s podanou obžalobou, nikoliv popsán v upraveném znění, byť dle výsledků provedeného důkazního řízení, kdy na úpravu znění skutkové věty upozorňuje již sám nalézací soud v odůvodnění svého rozhodnutí v bodě 12. odůvodnění.
11. S ohledem na výše uvedené odvolací soud z podnětu odvolání Okresního státního zástupce v Olomouci podle § 258 odst. 1, písm. b), d) trestního řádu napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 trestního řádu věc vrátil soudu I. stupně, neboť je nutno učinit ve věci rozhodnutí nové.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Olomouc 23. září 2022

JUDr. Lenka Konrádová v. r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
JUDr. Vladimír Sedláček v. r.